

Równościowy plan działania miasta Wrocławia 2024–2026

Równościowy plan działania Miasta Wrocławia na lata 2024–2026 ma na celu promowanie zasad równości płci w życiu publicznym na poziomie lokalnym.

Opracowanie tego dokumentu wynika z podpisania w marcu 2022 roku przez Prezydenta Wrocławia Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, która zobowiązuje do opracowania Równościowego planu działania. Wdrożenie Planu oznacza, że podpisanie Karty jest nie tylko deklaracją, ale również zobowiązaniem do podjęcia realnych i konkretnych działań na rzecz równości płci w życiu lokalnym.

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym jest dokumentem opracowanym i zalecanym przez Radę Gmin i Regionów Europy (CEMR). Karta zawiera 39 artykułów i skierowana jest do samorządów lokalnych i regionalnych w Europie.

Istotnym uzasadnieniem dla opracowania i przyjęcia Karty jest fakt, że władze lokalne i regionalne są najbliżej obywateli i obywaterek. Dokument jest zgodny z priorytetami Komisji Europejskiej, uznającymi, że równość kobiet i mężczyzn jest podstawowym prawem wszystkich i istotną wartością demokratycznych społeczeństw. Wrocław jest jednym z 2000 europejskich miast i jednym z dwudziestu w Polsce, które podpisały Kartę.

Struktura Równościowego planu działania miasta Wrocławia

Wrocławski Plan został przygotowany zgodnie z wytycznymi Rady Gmin i Regionów Europy. Na podstawie analizy danych dotyczących różnych aspektów życia we Wrocławiu pod kątem równości płci, opracowano sześć priorytetowych celów głównych:

1. Promowanie zasad równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji.

2. Promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich.
3. Wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy.
4. Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć.
5. Uwzględnienie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, sport, pomoc społeczna, etc.
6. Rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego.

Każdy z celów przypisany został do wybranych artykułów Karty równości.

Kolejnym krokiem są konsultacje społeczne. Podczas konsultacji zbierane są opinie na temat zaproponowanych działań oraz propozycje innych, które nie pojawiły się w proponowanej wersji planu. Finalna lista działań powstanie po zakończeniu konsultacji społecznych.

Na każdy rok obowiązywania Planu powstaną roczne plany działania wraz z budżetem. Ich realizacją będą zajmowały się różne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia we współpracy z innymi podmiotami.

CEL 1. Promowanie zasad równego traktowania, równości płci, niedyskryminacji

- Artykuł 4 – Publiczne zaangażowanie na rzecz równości
- Artykuł 6 – Przeciwstawianie się stereotypom
- Artykuł 10 – Różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania

Dyskryminacja ze względu na płeć, kolor skóry, pochodzenie etniczne czy społeczne, język, religię lub wiarę, przekonania polityczne i inne, przynależność do mniejszości narodowych, stanu posiadania, urodzenia, niepełnosprawności, wieku, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej jest zakazana.

Mimo tego zakazu wiele kobiet i mężczyzn dotkniętych jest przez różne formy dyskryminacji i nierównego traktowania, włączając nierówność społeczno-ekonomiczną. Mają one bezpośredni wpływ na zdolność do korzystania z innych praw, do których odnosi się Karta.

Miasto Wrocław zobowiązuje się do zwalczania, tak dalece jak to możliwe, uprzedzeń, praktyk i użycia języka i obrazów, które oparte są na idei wyższości lub niższości jednej z płci. Chcemy promować pozytywny wizerunek płci i eliminować krzywdzący wpływ stereotypów dotyczących kobiet i mężczyzn.

Działania

1. Prowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej skierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych w celu uwrażliwiania na tematykę równego traktowania i różnorodności społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji.
2. Wspieranie nauczycieli i nauczycielek oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w miejskich instytucjach w podnoszeniu

kompetencji do nauczania uwzględniającego wrażliwość na różnorodność społeczną i rozumienie potrzeb innych osób.

3. Prowadzenie kampanii społecznej nt. równego traktowania w celu zwalczania stereotypów i promowania równego traktowania.
4. Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących używanie języka włączającego, równościowego.

CEL 2. Promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich

- Artykuł 2 – Reprezentacja polityczna.
- Artykuł 3 – Udział w życiu politycznym i działaniach obywatelskich.

Miasto Wrocław uznaje równe prawo kobiet i mężczyzn do głosowania, kandydowania oraz sprawowania stanowisk pochodzących z wyboru i pragnie zapewnić pełne włączenie, reprezentację i zaangażowanie kobiet z różnych środowisk i grup wiekowych do wszystkich sfer politycznych i decyzyjnych. Zobowiązujemy się do wspierania i praktycznego promowania tego prawa we wszystkich obszarach działalności – jako demokratycznie wybrany lider społeczności lokalnej, dostawca i zleceniodawca usług, organ planujący i zarządzający oraz jako pracodawca.

Działania

1. Działania na rzecz promocji równowagi płci oraz monitorowanie reprezentacji kobiet i mężczyzn w kadrze zarządzającej i decyzyjnej w urzędzie, jednostkach organizacyjnych i spółkach Gminy Wrocław.
2. Działania na rzecz promocji równowagi płci poprzez kampanię informacyjną skierowaną do rad osiedli, itp.

3. Dążenie do równoważnej reprezentacji płci w gronach eksperckich w debatach, panelach, kongresach organizowanych i współorganizowanych przez Gminę Wrocław.
4. Organizowanie wydarzeń promujących aktywność kobiet w życiu publicznym i społecznym, m.in.: plebiscyt Wrocławianka Roku, kampania społeczna Wrocławianki.

CEL 3. Wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy

- Artykuł 11 – Rola pracodawcy.
- Artykuł 35 – Workplace flexibility / Elastyczność miejsca pracy.

Miasto Wrocław uznaje prawo do równości kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach zatrudnienia, łącznie z organizacją i warunkami pracy, w tym do łączenia życia zawodowego, społecznego i rodzinnego oraz prawa do godności i bezpieczeństwa w miejscu pracy. Zobowiązujemy się do podjęcia wszystkich uzasadnionych środków we wspieraniu powyższych praw.

Działania

1. Organizowanie konferencji, szkoleń, warsztatów oraz działań sieciujących na rzecz rozwoju kompetencji w obszarze zarządzania różnorodnością dla pracodawców (instytucji miejskich, jednostek organizacyjnych, spółek miejskich, itp.).
2. Przeprowadzenie kampanii z obszaru równowagi między życiem prywatnym a zawodowym (work-life balance), zachęcającej mężczyzn do korzystania z przysługującego im prawa do opieki nad dziećmi i innymi osobami (m.in. urlopu rodzicielskiego).
3. Prowadzenie kampanii mających na celu zwiększenie świadomości na temat wyzwań związanych z równoważeniem pracy i opieki, szczególnie wśród kobiet 50+.

4. Wdrażanie Planu równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia, wprowadzonego zarządzeniem Prezydenta Wrocławia z dnia 5.10.2023 r., w tym rozwijanie systemu przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym w miejscu pracy (dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego, mobbingu).
5. Promowanie Planu równości płci jako przykładu do zastosowania w innych instytucjach i organizacjach we Wrocławiu.
6. Realizowanie kampanii edukacyjnych skierowanych do pracodawców i społeczeństwa w celu zwiększenia świadomości na temat wartości i potencjału kobiet i mężczyzn 50+ w miejscu pracy. Rozbijanie stereotypów związanych z wiekiem i promowanie pozytywnego wizerunku starszych pracownic i pracowników.
7. Organizacja szkoleń mających na celu rozwój umiejętności miękkich, takich jak budowanie pewności siebie, zarządzanie stresem, efektywna komunikacja, adaptacja do zmian oraz radzenie sobie z wyzwaniami związanymi z nowymi technologiami dla kobiet i mężczyzn, ze szczególnym uwzględnieniem grupy 50+.

CEL 4. Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć

- Artykuł 22 – Przemoc związana z płcią.
- Article 32 – Cyber Violence / Cyberprzemoc.

Przemoc związana z płcią, która nieproporcjonalnie dotyczy kobiet, jest pogwałceniem podstawowych praw człowieka, łamaniem godności, fizycznej i psychicznej ludzi. Przemoc oparta na płci jest wynikiem przekonania sprawcy, że jedna z płci ma przewagę nad drugą w kontekście nierównych relacji siły. Miasto Wrocław zobowiązuje się do wzmocnienia polityki i działań przeciw przemocy opartych na płci.

Działania

1. Prowadzenie kampanii społecznych zwiększających świadomość potrzeby reagowania na przemoc, w tym cyberprzemocy, w tym: Kampania Wrocław bez przemocy, miejska reklama społeczna dotycząca reagowania na przemoc, roli świadka.
2. Monitorowanie zjawisk o charakterze dyskryminacyjnym i zjawisk noszących znamiona przestępstw z nienawiści w miejskich przestrzeniach publicznych oraz współpraca z policją w tym obszarze.
3. Prowadzenie edukacji dotyczącej przeciwdziałania przemocy: warsztaty samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt warsztaty antyprzemocowe dla chłopców jako stały miejski projekt realizowany przez organizacje pozarządowe.
4. Zapewnianie wsparcia osobom doświadczającym przemocy i różnorodnych form dyskryminacji przez dostęp do usług prawniczych i psychologicznych.
5. Szkolenia dla służb mundurowych dotyczących sposobu prowadzenia rozmów z osobami doświadczającymi przemocy i osób zgłaszających przestępstwa przeciwko wolności seksualnej.

CEL 5. Uwzględnianie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, kultura, sport, pomoc społeczna, itp.

- Artykuł 14 – Zdrowie.
- Artykuł 15 – Pomoc i świadczenia socjalne.
- Artykuł 16 – Opieka nad dzieckiem.
- Artykuł 17 – Opieka nad osobami innymi.
- Artykuł 18 – Wykluczenie społeczne.
- Artykuł 20 – Kultura, sport i czas wolny.
- Artykuł 37 – Sexual and Reproductive Health Rights / Zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne.

Miasto Wrocław uznaje prawo każdego do cieszenia się w pełni zdrowiem fizycznym i psychicznym i uważa, że dostęp do dobrej jakości opieki zdrowotnej, zabiegów medycznych, profilaktyki zdrowotnej kobiet i mężczyzn jest gwarancją przestrzegania tego prawa.

Miasto Wrocław uznaje, że kobiety i mężczyźni mają różne potrzeby, które mogą wynikać z różnic w warunkach społecznych i gospodarczych i innych czynników. Potrzeby muszą być uwzględnione przy zapewnieniu dostępności do usług medycznych, opieki i świadczeń socjalnych, aktywności kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.

Uznajemy, że opieka nad dzieckiem i osobami innymi jest obowiązkiem zarówno kobiet, jak i mężczyzn i przeciwstawiamy się stereotypowi, że opieka nad dzieckiem lub inną osobą zależną jest głównie zadaniem kobiety. Zadania opiekuńcze spadają nieproporcjonalnie na kobiety i dlatego są barierą dla równości kobiet i mężczyzn.

Działania

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu i tabu dotyczącym menstruacji poprzez działania edukacyjne oraz zwiększenie dostępności bezpłatnych środków higieny osobistej we wrocławskich szkołach i instytucjach publicznych.
2. Realizacja programu z zakresu edukacji o rozwoju psychoseksualnym człowieka we wrocławskich szkołach i edukacji pozaformalnej.
3. Zbieranie danych na temat udziału dziewczynek i chłopców, kobiet i mężczyzn oraz grup mniejszościowych (z podziałem na płeć) i narażonych na wykluczenie w wydarzeniach sportowych i kulturalnych finansowanych lub organizowanych przez Gminę Wrocław (kluby sportowe, Centra Aktywności Lokalnej, biblioteki) z uwzględnieniem dyscypliny czy tematyki zajęć.

4. Zwiększenie liczby toalet publicznych w parkach i terenach rekreacyjnych uczęszczanych przez rodziców z dziećmi i osoby starsze.
5. Zapewnienie ogólnodostępnych pokoi do karmienia piersią i zaopatrzonych w przewijaki do przewijania dzieci w instytucjach publicznych.
6. Prowadzenie miejskiego gabinetu ginekologicznego i urologicznego zapewniającego dostęp do neutralnej światopoglądowo opieki zdrowotnej (usługi medyczne świadczone bez "klauzuli sumienia", w oparciu o obecny stan wiedzy medycznej i dobro pacjentów i pacjentek).
7. Monitorowanie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach publicznych oraz dofinansowanych miejsc w żłobkach i przedszkolach niepublicznych.
8. Uwrażliwienie pracowników i pracownic opieki zdrowotnej i pomocy społecznej na potrzeby grup narażonych na wykluczenie oraz grup mniejszościowych (np. osób z niepełnosprawnościami, starszych, LGBTQ+, w kryzysie bezdomności, o niskim statusie materialnym).

CEL 6. Rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego

- Artykuł 6 – Przeciwwstawianie się stereotypom.
- Artykuł 10 – Różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania.
- Artykuł 34 – Intersekcjonalność i różnorodność.

Miasto Wrocław we wszystkich obszarach swojej polityki społecznej będzie podnosiło kwestię różnorodności oraz intersekcjonalności, czyli zjawiska krzyżowania się ze sobą różnych kategorii społecznych, takich jak płeć, etniczność, kolor skóry, klasa, orientacja seksualna, narodowość, wiek,

religia czy niepełnosprawność. Perspektywa intersekcyjna pozwala zrozumieć, jak przecinanie się tych kategorii przyczynia się do dyskryminacji czy wykluczenia. Zobowiązujemy się do działań na rzecz budowania miasta otwartego i akceptującego różnorodność, która jest fundamentalną wartością każdego społeczeństwa.

Działania

1. Przygotowanie publikacji skierowanej do nauczycielek i nauczycieli i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą nt. standardów edukacji włączającej i na rzecz różnorodności.
2. Wsparcie zaangażowania społecznego i włączania w procesy decyzyjne osób z różnych grup społecznych, m.in. przez zwiększanie dostępności miejskich narzędzi partycypacji i innych form aktywności obywatelskiej dla osób o szczególnych potrzebach związanych z dostępnością językową lub kulturową, niepełnosprawnością czy wiekiem.
3. Wykorzystanie kultury i sportu jako narzędzi włączania społecznego i promocji różnorodności. Dbałość o dostępność kultury i sportu dla osób o niskim statusie materialnym, starszych, z niepełnosprawnościami oraz innych osób z grup narażonych na wykluczenie.
4. Wzbogacanie oferty bibliotek miejskich i szkolnych w materiały na temat równości i różnorodności społecznej oraz działania promocyjne w obszarze tych tematów.